

4

Maarian Sipilän ha'an kivikautisen asuinpaikan
vaakitus.

V. 1922 Jäkärän kaivauksien aikana sai tohtori S. Pälssi selville kivikautisen asuinpaikan Paimalan kylän Sipilän ha'an ja Eskolan virkatalon Alikräkistön rajamailla, suorittaen paikalla kaivauksia. Täältä tavattu kuoppakeramiikka oli tyyllil-
sesti arvioitava Jäkärän nuorimpia n. 33,5 m:n meren rannan aikuisia saviastianpaloja myöhemmäksi ijältään, mutta maisteri Kampmanin suorittaman vaakituksen mukaan tulikin löytöpaikan korkeudeksi n. 40 metriä yli meren. Kun kyseessä oli kuitenkin todennäköisimmin merenranta-asutus ja oli siis oletettavaa, että vaakituksessa oli virhe, jota maisteri Kampman vaakitukseen pienellä kaukoputkella tottumattomana itsekin epäili, sai allekirjoittanut tehtäväkseen syksyllä 1924 suorittaa tarkistus-
vaakituksen paikasta. Mittaustanko kuljetettiin asuinpaikalta metsätietä myöten Jäkärään ja toimituksessa noudatettiin mitä suurinta tarkkuutta ja huolta. Jäkärässä saatiin tukikohta useista v:n 1922 kaivauksen ruuduista, joiden nurkkapisteen olivat vielä paikoillaan. Suurempaa kuin n. 10 - 20 cm:n virhetä ei vaakituksessa näin voine olla. Tulos osoitti, että tohtori Pälssin kaivauksissa käyttämä kiintopiste, jonka asema hänen karttojensa ja kaivausalueiden miltei eheinä säilyneiden reunojen mukaan oli jokseenkin tarkoin määrättävissä, oli yli 7 m:ä alempana, kuin miksi se aikaisemmassa punnituksessa oli saatu. Vaakituksen tulokset olivat nimittäin seuraavat:

Pälssin kiintopiste v:lta 1922 (ennen	
39,91 m yli meren).....	<u>32.63.</u>
Siitä n. 15 m lounaiseenpäin näkyvä ranta- pengermän tapainen laskeuma, harjun lou- naisrinteessä, asuinpaikalle oletettava alin mahdollinen ranta	31.39.

Jäkärkä, A. Europaeuksen v:n 1915 kaivauksen yläreuna	41,09.
Samoin, A. Europaeuksen v:n 1915 kaivauksen alareuna	38,60.
Samoin, A. Europaeuksen v:n 1922 III. kaiva- usalueen ruutu 0:38	36,10.

Näin ollen on tohtori Pälän kaivauksissa esiintyvät vaakitukset vähennettävä 7,28 m:llä ollakseen likimain oikeita. Asutusalueen korkeudeksi tulee näin 33,5 - 32,5 m:ä ja rantaviivaksi alintain 31,4 m:ä. Kun Jäkärkässä löytöjen alarajaksi tulee 33,5 m:ä, on Sipilän ha'an asuinpaikka verraten pian Jäkärkän nummen autioitumista seuranneelta ajalta. Espoon Finnsin asuinpaikalla suoritetut tutkimukset tukevat tätä suhteellista aikamääräystä.

Sipilän ha'an asuinpaikka-alueella on Eskolan Alikräkitön puolella, Pälän kaivauskartalla näkyvästä tienhaarauksesta vasemmalle kääntyvää tietä myöten ensin 12 metriä pohjoiseen ja sitten tiestä vielä 3 metriä vasemmalle eli länteen, metsässä pieni hietakuoppa, jonka reunasta löysin muutamia saviastianpaloja (8344:6).

Jäkärkässä v:n 1915 kaivaukseni pohjoispäässä oleva alue, joka on aijottu tutkia, ei ollut vielä hiedanotossa uhattu (eikä myöskään vielä 1925 kesällä, kuten prof. Tallgren paikalla käydessään hyväntahtoisesti otti selville).

Aijotuista kaivauksistani Maariassa sain, tehtyäni jo esivalmisteluja niitä varten, luopua, museosta määrärahojen loppumisesta saamani ilmoituksen johdosta.

Tutkimukset ja vaakitukset Maariassa suoritin syyskuun 13 - 15 p:nä 1924.

Aarne Europaeus

8690

Savioja.

8691

Savioja. Takava keskellä
Sipilän laakso.

8692

Sipilän laakso kaivaus.